

Warszawa, 28-06-2023 r.

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Marcin Wiącek

KMP.022.3.2023.KK

Pan

Zbigniew Ziobro

Minister Sprawiedliwości

Prokurator Generalny

ePUAP

Szanowny Panie Ministrze,

w odpowiedzi na pismo z dnia 26 czerwca 2023 r. (znak DLPK-IX.466.1.2023), przedstawiam poniżej uwagi do projektu rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości zmieniającego rozporządzenie w sprawie sposobu i trybu współdziałania okręgowych ośrodków wychowawczych, zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich z Policją (projekt nr B754).

Pragnę podkreślić, że jako Rzecznik Praw Obywatelskich zgłaszałem poprzednio uwagi do projektu rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie sposobu i trybu współdziałania okręgowych ośrodków wychowawczych, zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich z Policją (projekt z dnia 25 lipca 2022 r., nr A461). Akt ten zastąpił rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 września 2001 r. w sprawie zakresu i trybu współdziałania zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich

z Policją w wypadku zagrożenia bezpieczeństwa tych placówek (Dz. U. Nr 112, poz. 1205).

W opinii do projektu podniosłem, że nowa regulacja osłabia gwarancje praw nieletnich umieszczonych w placówce, poprzez wyeliminowanie prezesa sądu okręgowego – a więc podmiotu niezależnego od Policji, placówki i nadzorującego ją Ministerstwa Sprawiedliwości – z systemu obiegu informacji i podejmowania decyzji w zakresie planowanych i realizowanych działań w związku z zagrożeniem bezpieczeństwa placówki.

Niestety, przedłożony mi obecnie do zaopiniowania projekt także nie uwzględnia udziału w takich działaniach właściwego prezesa sądu okręgowego. Tymczasem w mojej ocenie projektowana zmiana stwarza doskonałą okazję do włączenia prezesa sądu okręgowego, jako organu sprawującego nadzór nad działalnością okręgowych ośrodków wychowawczych, zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich, do kręgu podmiotów współdziałających z Policją w wypadku zagrożenia bezpieczeństwa tych placówek.

Ponadto przy pracach nad kształtem projektowanego aktu wykonawczego do ustawy z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz. U. poz. 1700 ze zm.) warto zaprojektować przepis, zgodnie z którym w przypadku wprowadzenia na teren placówki funkcjonariuszy Policji o każdej takiej sytuacji powinien być informowany sąd sprawujący nadzór nad placówką, a także Rzecznik Praw Obywatelskich i Rzecznik Praw Dziecka. Umożliwi to powzięcie informacji o zaistniałym zdarzeniu obciążonym dużym ryzykiem naruszenia praw wychowanków, monitorowanie sytuacji i skuteczną reakcją (w tym zbadanie sprawy na miejscu). Ponadto, analogicznie jak w przypadku współpracy między Policją a placówką (§ 5 i 13 rozporządzenia), akt wykonawczy powinien przewidywać konieczność opracowania sposobu łączności w takich sytuacjach z poszczególnymi instytucjami w celu efektywnego przekazywania informacji.

Pragnę również podkreślić, że w ocenie Europejskiego Komitetu ds. Zapobiegania Torturom oraz Nieludzkiemu lub Poniżającemu Traktowaniu albo Karaniu (CPT) skuteczne procedury skargowe i kontrolne oraz możliwość wizytacji placówek detencyjnych dla nieletnich przez niezależny organ (w tym sędziego, Rzecznika Praw Dziecka i działający w strukturach Biura RPO Krajowy Mechanizm Prewencji Tortur) stanowią podstawową gwarancję przed złym traktowaniem nieletnich [Dwudziesty Czwarty Raport Generalny CPT, CPT/Inf (2015) 1, § 131 i 132].

Wyrażam nadzieję, że przedstawione uwagi zostaną uwzględnione w trakcie dalszych prac nad rozporządzeniem.

Z wyrazami szacunku

Marcin Wiącek

Rzecznik Praw Obywatelskich

/-podpisano elektronicznie/